

Suze Groeneweg, vrouw met een missie

Onderwijs voor beter leven.

Dini Heijden - Museum Hoeksche Waard

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

Het lijkt zo normaal dat iedere Nederlander vanaf 18 jaar kan stemmen bij verkiezingen voor de Tweede Kamer, de Provinciale Staten, Gemeenteraad en het Europees Parlement. Pas in 1917 werd in Nederland het algemeen kiesrecht voor mannen en het passief kiesrecht voor vrouwen ingevoerd. Vrouwen konden toen voor politieke functies gekozen worden, maar mochten niet zelf stemmen. In 1919 kregen vrouwen alsnog het felbegeerde actief kiesrecht, waardoor ze in 1922 voor het eerst mochten stemmen bij de Tweede Kamerverkiezingen. Niet Aletta Jacobs, feministe en groot voorvechtster van het vrouwenkiesrecht, maar onze vurig socialistische, in het geheel niet feministische, onderwijzeres Suze Groeneweg uit Strijensas werd het eerste vrouwelijke parlements lid van de Tweede Ka-

mer. Suze beschouwde het onderwijs als dé toegangspoort naar een beter leven. Zij had immers, als meisje uit een arbeidersgezin, de kans gekregen om 'door te leren' voor onderwijzeres. Hoe ontwikkelde Suze zich als vrouw in het politieke landschap, dat gedomineerd

'EN WAT SCHROK IK, BIJ HET APPLAUS'

werd door mannen? Zij werd in 1903 lid van de SDAP tijdens een 1-mei betoging in Dordrecht. Ruim twintig jaar bekleedde zij, tussen de mannen, een functie in het partijbestuur. Ze moest haar angst overwinnen om in het openbaar te spreken. 'En wat schrok ik, bij het applaus van die volle zaal, midden in mijn redevoering.' Ze werd een

Het portret van Suze (linksboven) maakt deel uit van de Expo '4000 jaar Hoeksche Waard'. Foto: Mels van Zutphen/Collectie Museum Hoeksche

bevlogen spreekster, bescheiden maar met humor. Suze Groeneweg zette zich in voor beter algemeen onderwijs voor iedereen, nijverheidsonderwijs voor meisjes en goede gezondheidszorg voor zwangere vrouwen en zuigelingen, met speciale aandacht voor de ongehuwde

moeder. Vrouwen in arbeidersgezinnen gingen gebukt onder het alcoholmisbruik van hun mannen; Suze bestreed drankmisbruik. Op 5 november 1918 hield Suze Groeneweg haar maidenspeech in de Tweede Kamer over de situatie in het leger en de demobilisatie.

Niet direct een 'vrouwelijk onderwerp'. De publieke tribune was afgeladen. Ze hield een gloedvol betoog en ze beet stevig van zich af bij de interrupties. Na haar redevoering klonk een daverend applaus. De gemoedelijke reactie van de socialisten; 'Nou Suusje, gefeliciteerd hoor!' Zo

legde Suze mede de bouwstenen voor ons huidige bestaan en is onze geschiedenis verbonden met de hare. Aanmelden voor Slotmanifestatie Suze Groeneweg Campagne 30 juni via SuzeGroenewegCampagne@gmail.com. Info FB @ [suzegroenewegcampagne](https://www.facebook.com/suzegroenewegcampagne)